

Esterházy Péter

Esti Kornél tolvaja

(retró)

A keleti villámvonaton (vulgo: a 2-es villamoson) robogtam – mesélte Esti Kornél – hazafelé, forró nyáron.

A fiatal férfi, kezében pénztárca, leszállt a villamosról. Csak azért jegyeztem meg, mert a pénztárcát két ujjal fogta, pipiskedve, úgy tartotta a feje magasságában, mintha úszna, és nem akarná, hogy víz érje. Ekkor mellettem egy lány halkán azt mondta: – Tolvaj! –, és a férfira mutatott. Ez valamiképpen nem tűnt hihetőnek, a férfi viselkedésében semmi gyanús nem volt, a tárca se gyanús volt, hanem érdekes, legföljebb sajátos. Vagyis az hihetetlen, hogy valaki tolvaj legyen, azaz elvegye azt, ami nem az övé. Ha valakire közelről ránézünk, arról nem lehet elképzelni, hogy tolvaj. A tolvaj absztrakt. Az áldozat idősebb egyetemistának látszott, és egy kisgyereket cipelt a vállán. Csomós Marira hasonlított, csak nem volt olyan szép (hiányzott belőle a Csomós Mari).

– Tolvaj – ismételte meg. Úgy éreztem, tennem kell valamit, az nincs rendben, hogy itt tolvajok mászkálnak az országban, én meg csak itt villamosozok. De ezt nem kell nagyon áttételesen értelmezni, konkrét villamos, konkrét tolvaj, konkrét én.

– Kicsoda? – lendültem tehát akcióba. (Akcióim, lám, mondatok.) A nő már csak tátogott, mutatóujja követte a pénztárcát. Ekkor csukódott volna a villamosajtó, a mozgásra mozdultam, közbettem a lábam, leugrottam. A nő utánam.

A férfi visszaneézett; arca nyugodt, nem kezd el szaladni. De mintha gyorsítana. – Tolvaj! – kiáltom erre. – Álljon meg! Csodák csodája: a férfi nem áll meg. Utánaindulok, tíz méterre lehet tőlem, nem futok, valami olyasmire gondolok, hogy nem kéne elijeszteni. Ezért kicsit halkabban ismétlem: – Tolvaj. Álljon meg.

Nemcsak, hogy ő nem áll meg, de az ott várakozók sem mozdulnak, mit mozdulni! – az arcuk nem rezzen. Mintha ott se volnék. Ez a mondat láthatatlanná tett. Amennyivel halkabban szóltam, annyival gyorsabban mentem. És most már ezt mondtam:

– Tolvaj! Tessék megállítani! – Az az igazság, hogy az én arcomon se ijedség volt vagy fölháborodás, hanem csak csodálkozás. Ezt láthattam viszont a környező arcokon. Ekkor egy idősebb férfi lágyan felém hajolt: – Jó napot, Kornél úr. – Az összes homoerotikus tartalékaimat mozgósítva biccentettem vissza, majd most már rendesen fölördítotam.

– Tessék *mán* megállítani!

Mint egy westernben, puff, egyszerre futni kezdtünk, a tolvaj – én meg utána, és üvöltöttem. Szerintem akkor már féltém. Az emberek udvariasan utat adtak. Újabb s újabb nézőkhöz értünk, és én igyekeztem őket információval és cselekvési programmal ellátni, nevezetesen, hogy amaz egy tolvaj, és tessenek megfogni.

Nem közelítettem hozzá, ám jól tartottam magam. Átrohantunk egy útke-resztesződésen, és egyszer csak nem volt senki, csak mi ketten. Megállt. Lihegve odaértem. Most látszott csak, hogy egy kiöregedett futballista az, ki van öregedve, egy szót sem bírtam szólni. Most se nézett ki tolvajnak, olyan volt, mint bármelyikünk, csupán jobban bírta nálam a futást. Nekem a morális alapozás adott szárnyakat.

– Felezzünk – mondta rokonszenvesen. Röhögni se bírtam, lekötött a levegő vétele. Istenem, mily marcona lehetek én, hogy bevesz a buliba. Hallgatásom megerősíthette őt, hogy helyes volt nem kikezdenie velem. – Na, baszki, ne faszozz, itt a fele, aztán tűnjünk el!

Ténylegesen nem tudtam, mit kéne most csinálni. Egyszerűen nem volt olyan mondat, melyet mondani bírtam volna. Uram, kegyed egy pernahajder! – legföljebb. Kirántottam a kezéből a tárcát, és kezdtem visszafelé szaladni, ő utánam, át a keresztesződésen, és akkor ezt kellett hallanom:

– Tolvaj! Fogják meg! – ezt üvölti utánam a tolvaj. Szegény anyám, ha ezt megérhette volna. Az emberek ismét utat adnak, most kicsit nagyobb érdeklődést váltunk ki (plusz posztmodern terror), én közeledek a nő felé, a gyerek már bőg, a tolvaj közeledik felém, nyilván jobbszélsőt játszik, azok tradicionálisan gyorsak.

Nem lehet megállni, elfutok hát a tulajdonos előtt, az rémülten néz, szeme elkerekül, ennyire nem érteni valamit szinte nem is lehet már, utánam a tolvaj, kajabálva, hogy fogjanak meg. A villamos előtt hirtelen átvágok a túloldalra, épp jön egy taxi, beugrom, csak hajtson gyorsan!, mondom, mint egy filmben, azonnal szinkronizálva. A taxis bólint, nézi a tárcát a kezemben, nem szól. Két utcával arrébb megállítom, kiszállok.

Óvatosan visszaóllalkodom a villamosmegállóba. Senki ismerős. A tárcában semmi irat, csak 2400 forint. Most mit csináljak.